

TRAPSAVEC

28

2025

51.
ROČNÍK

SBORNÍK LITERÁRNÍ
SOUTĚŽE

Neexistuje

Šest vrstev omítky v různých stádiích rozpadu a vysušené kostřičky muškátů v hliněných květnících dávaly tušit, že v téhle hospodě plyne čas úplně jinak. Z police vlídně shlížela Masarykova busta s naraženou zmijovkou, kterou tu kdysi někdo zapomněl, stejně jako rozbitý károvaný deštník visící ochable na věšáku u dveří. Zažloutlé svitky mucholapek s mušími skelety se lehce zachvěly v závanu vzduchu a zraky štamgastů se tázavě zvedly směrem k otevírajícím se dveřím. Dneska už nikoho nečekali – skupinka mariášníků byla kompletní, chlapi z JZD rozpili třetí rundu a většina mladých z vesnice dnes vyrazila na pouťovou zábavu k přespolním. Údiv se ještě prohloubil, když do místnosti vstoupil cizinec v klobouku a kovbojských botách. Obdařil osazenstvo zářivým americkým úsměvem a zamířil sebestě k výčepu, kde vybalil na hostinského hlasité „achoj“ se silným cizokrajným přízvukem. Hostinský Zdenda Hubáček, řečený Huba, zaujal pozici westernového pistolníka a se zaháknutými palci za páskem svých manšestrových kalhot vyčkával, co bude dál. Jindy hluční mariášníci zmlkli a dočasně složili vějíře svých karet.

„Jedno pifo,“ nenechal se nenadálých tichem vyvést z míry nově příchozí.

Huba hmátl po čerstvě vymytém půllitru a roztočil pípu. Přimhouřenýma očima ale dál sledoval cizince a snažil se odhadnout, jaká vesmírná loď ho tady vysadila. Tu a tam se tu v letní sezoně objevil někdo z luftáků, o víkendu někdo z čundráků, ale žádní cizinci... minimálně co on si pamatuje od doby, kdy před pěti lety převzal živnost po svém otci.

Chlápek mu zatím nevěnoval pozornost a zvědavě se rozhlížel po černobílých fotografiích rozvěšených po stěnách. „Čtyřicet pět,“ řekl rázně Huba a dal příchozímu jasně najevo, že cizáci tady platí ihned. Ten ale místo placení popošel ke stěně a zapíchnul prst do fotografie před sebou.

„Já potšebuju informace,“ otočil se neznámý zpět k výčepu a vsunul ruku do klopky rozepnuté bundy. Hubovi to připomnělo typickou scénu z westernových filmů, kdy nově příchozí vytáhne bouchačku a v následné

přestřelce rozstřílí nálevnu na cimprcampr. A pak mu ještě proběhlo hlavou, že ve většině případů filmový hostinský takovou přestřelku přežije.

Pětadevadesátiletý Antonín Hubáček seděl v houpacím křesle a nad rozloženými novinami s křížovkou sváděl boj s únavou. Z nastupující dřímoty ho vytrhlo vrznutí dveří. Do pokoje vešel jeho syn a pokynul hlavou směrem k výčepu: „Táto, můžeš na chvíli?“ Chvíli trvalo, než zmobilizoval artrózou prolezlá kolena, a pak se šouravým krokem vydal studenou chodbou do lokálu.

„Achoj,“ Antonín se málem napíchnul na mohutnou ruku trčící k pozdravu, sotva vyšel zpoza výčepu. Udiveně zvedl svůj zrak k cizímu chlápku s kloboukem a širokým americkým úsměvem.

„Já se jmenuju Johny Blaschek. A ty?“

Antonín Hubáček se místo odpovědi znova udiveně podíval na nataženou ruku a poté na syna, jako by mu ten snad mohl nabídnout nějaké vysvětlení, kde se tady tenhle divný člověk vzal.

Johny Blaschek byl průměrný Američan trávící všední dny nudnou kancelářskou prací, všední večery sledováním kriketu a volné dny cestováním ve vypůjčeném karavanu po kempech kolem Michiganského jezera. Neměl valné ponětí o svém původu, ačkoliv docela obstojně ovládal češtinu – jazyk malého státu ve středu Evropy, u kterého se dalo jeho jméno lehce zaměnit s Čečenskem. Za to mohl jeho otec, který s ním odmala tímto jazykem mluvil a nutil syna k tomu, aby na své kořeny nezapomněl. Prý rodinné dědictví. Tak to Johnymu až doteď stačilo. Ale pak se to změnilo a mohl za to Jan Blaschek. Před šesti měsíci totiž Jan zemřel a ve své skromné pozůstalosti pamatoval také na svého vnuka – Johnyho Blascheka. A tak se Johny dozvěděl, že kromě drobného peněžitého obnosu zdědil také několik krabic s neznámým obsahem. O nadcházejícím víkendu všechny krabice vybalil a vytrídil. Na dně poslední z nich našel ohmataný sešit, z kterého vypadlo pár černobílých fotek. Fotek dost podobných těm, které visely na stěnách téhle malé hospody.

„Tadyhle Johny by se tě rád na něco zeptal,“ kývnul na svého otce Huba. „Přijel sem kvůli svému dědovi. Určitě si ho budeš pamatovat, tati.“

„No, já toho pamatuju dost, ale jistojistě žádný Američany neznám,“ odtušil zbytečně ostře Hubáček starší. „A i kdyby, tak o nich nebudu vykládat nasucho, ještě by se mi prášilo od huby,“ ušklíbl se na svého syna v narážce na jeho přezdítku.

Johnymu nedalo velkou práci identifikovat mezi tvářemi na fotkách ostře řezané rysy svého dědečka. Díky znalosti češtiny pro něj nebyl problém ani přelouskat obsah onoho sešitu, ale nedávalo mu to moc smysl. Zápisky se týkaly období, které ještě strávil v Československu, a evidentně šlo o nějakou formu kroniky, protože jednotlivé zápisy byly datované. Pročetl je už tolikrát, že některé části znal nazpaměť. „Tohle neexistuje,“ opakoval si stále dokola, jako by doufal, že opakování není jen matkou moudrosti, ale i otcem šifrování. Ve skutečnosti neměl ani tušení, proč každý zápis začíná slovy o tom, že něco neexistuje. Otce už se na radu zeptat nemohl, protože zemřel před dvěma lety při dopravní nehodě. A tak začal pátrat na vlastní pěst.

„A tak pátrám na vlastní ruku,“ vysvětluje Johnny nad rozpitým pivem bývalému hostinskému Hubáčkovi. A ta ruka teď před něj pokládá řádně ohmataný sešit zabalený v koženém pouzdře. Antonín upije z oroseného půllitru a mokkými prsty přejede znak vyražený na přední straně pouzdra. Vlhkost se na kůži rychle rozpívá.

„To jsme byli všichni ještě mladí a leccos tady bylo jinak,“ vzdychne.

„Jo, jo. A teď mládí pryč, ale paměť máš pošád, že jo?“ ujišťuje se Johnny o tom, že nepřijel zbytečně.

„Táta má paměť jako slon,“ prohodí při čepování dalšího piva Huba.

„Haha a co si ten slon pamatuje?“ nepochopí zcela přesně frazeologismus Johnny.

„Pamatuju si toho víc, než ty zvládneš pobrat, ty kluku americkéj,“ odtuší spíš tak sám pro sebe Antonín. A pak si vrásčitou rukou promne oko, do kterého se vloudila osamocená slza. A protože si sám není jistý tím, kde má s vyprávěním začít, zeptá se Johnyho, co vlastně ví.

A Johnny ví, že toho zase tolik neví. Respektive, že neví téměř nic.

Neví, že otec jeho otce byl místní řezník a dělal ty nejlepší klobásy široko

daleko.

Neví, že ty klobásky dělal i tehdy, když byla válka na spadnutí a on chodil po vesnici porážet prasata chovaná načerno v utajených chlívcích za dřevníky.

Neví, že prasata porážel v noci a klobásky vyndával z komína udírny ještě před svítáním. Dřív, než gestapáci obvykle přicházeli na kontrolu porážky, která byla součástí jeho hospodářství.

Neví, že krom toho řezníka byl ale taky tramp a člen protinacistického odboje, do kterého se zapojila většina členů tramské osady Naděje.

A neví ani o tom, že ve chvíli, kdy jednotky SS začaly zatýkat jeho kamarády z tramské osady, se jeho dědeček sbalil a v noci utekl přes hranice, odkud se dostal až do Hamburku, a tam se s rukama ponořenýma do škopku se špinavým nádobím někde v podpalubí zaoceánské lodi doplavil až do Ameriky.

Antonín dopoví poslední větu s nepřítomným pohledem upřeným někam daleko do minulosti.

„Oh my God,“ hekne šokovaně Johny. „Já nemluvil s dědečkem dlouho... moc dlouho,“ povzdychne si. „A nikdy o minulosti, on nemluvil o tom, co bylo,“ poklepe prstem na sešit. A pak si najednou vzpomene...

„Ale proč píše posád, že něco neexistuje?“

„Tady, tady, tady... všude,“ listuje sešitem a zapichuje ukazováček do stránky za stránkou. „Já tomu nerozumím, ty rozumíš?“ upře tázavě zrak na bývalého hostinského.

„No, to má taky svůj důvod, hochu,“ usměje se Antonín smutně.

„Tramská osada tvého dědečka se původně jmenovala Naděje, protože vznikla v době po první světové válce a nesla v sobě právě tu naději, že už se něco podobného nebude nikdy opakovat. Jenže ke konci třicátých let, když bylo jasné, že válka je přede dveřma, ta naděje definitivně zhasla. No, a když se pak tvůj dědeček a jeho kamarádi zapojili aktivně do odboje, bylo nutné stát se, aby tak řekl, neviditelným. A proto se dohodli, že osadu přejmenují. Tohle, co jsi mi na těch stránkách ukazoval,“ poklepe na otevřenou stránku osadní kroniky, „to sis jenom špatně vyložil. I když

vlastně ne tak úplně špatně, je v tom i kus pravdy. Ve skutečnosti je to totiž TĚ-Ó Neexistuje (T.O. Neexistuje), tramská osada, která pro okolní svět naoko přestala existovat. Jestli mi rozumíš?“

Na hodinovém strojku zavěšeném na zdi se otevřela dvířka, ze kterých s typickým kukáním vylítl malý drobný ptáček, oznamující, že už tu sedí dobré dvě hodiny. Venku se mezitím setmělo. Johnny mlčky hleděl na kroužky pивní pěny na svém vypitém půllitru.

„To je podivuhodné,“ vypadlo z něj první slovo, které ho napadlo, ačkoliv i on sám cítil, že to není to správné slovo, které by dokázalo zcela vystihnout, co se tady právě dozvěděl. Když se o dobrou půl hodinu později sbíral k odchodu, sevřela mu kostnatá ruka Antonína Hubáčka paži. Překvapeně se otočil, ten stisk byl silný, až téměř bolestivý.

„Ne tak rychle, mladej,“ syknul bývalý hostinský a kulhavým krokem vyrazil ke dveřím za výčepem. Johnny se tázavě podíval na Hubu, ale ten byl zjevně stejně překvapený jako on sám. Když se Antonín o chvíli později vrátil do lokálu, nesl si pod paží tlustý sešit. Chvíli jím listoval a pak zapíchl svůj ukazováček do zažloutlé stránky. Johnny se nechápavě zadíval na cifry. Vypadalo to jako nějaké účetnictví plné čísel, přičemž jeden z řádků byl červeně podtržený. Pokrčil rameny a zavrtěl hlavou.

„No, abych tak řekl, ten sešit, co jsi přinesl, to není jediné dědictví, co ti tvůj dědeček nechal, Johnny. Tohle je účetní kniha z té doby, co tvůj děda zdrhnul za kopečky. Ten poslední večer, než odsud utekl, seděl támhle u oho stolu,“ mávnul do rohu ke stolu mariášníků, „a objednal tady pro celou hospodu několik rund režný. Asi na rozloučenou, to dá rozum. Jenže pak během večera zmizel a tenhle řádek v účetní knize, to je jediný dluh, který tady kdy někdo nechal. Za celou dobu, co jsem stál za výčepem,“ zašermoval starý pán kostnatým ukazováčkem Johnymu před obličejem.

A Johnny pochopil velmi rychle. Chlapi, co ten den přišli domů z hospody v podroušeném stavu, vyprávěli svým ženám o mladém Američanovi, který objednal několik rund pro celou hospodu, a jejich ženy jim to jako vždy nevěřily. I když chlapi říkali tentokrát výjimečně pravdu.

O další dvě hodiny později, když už se Johnny opravdu měl k odchodu, naslinil Antonín Hubáček modrou inkoustovou tužku, kterou si za dobu

svého povolání hostinského zvykl nosit za pravým uchem, a tlustou rozpíjející se čarou přeškrtnl červeně označený záznam v účetní knize.

A pak ještě jedním krátkým tahem škrtnul písmena T.O. ve svojí poznámce připsané tehdy na kraji řádku. Dluh ~~T.O.~~ Neexistuje.

„Dluh neexistuje,“ usmál se spokojeně Johnny na oba Hubáčky a se širokým americkým úsměvem odešel z lokálu.

Próza Oldpsavci

2. místo – Pavla Slepíčková – Pavlís